

PROJEKTOVÉ ŘÍZENÍ A JEHO APLIKAČNÍ VZTAH V RÁMCI STUDIA MBA

Jitka Baňarová

VŠB-TU Ostrava, Ekonomická fakulta, jitka.banarova@vsb.cz

ABSTRAKT:

Příspěvek popisuje současný stav vzdělávání v rámci oblasti projektového řízení na Ekonomické fakultě, Vysoké školy báňské – Technické Univerzitě v Ostravě. V článku se seznámíme s využíváním projektového řízení v rámci vzdělávání v programu studia MBA probíhajícího ve spolupráci s Liverpool John Moores University (LJMU). Příspěvek bude také popisovat vývoj v zabezpečení a využívání technické podpory při projektovém řízení. Součástí článku bude objasnění aplikačních nástrojů, které jsou v různých úrovních využívány pro podporu řízení projektů. Bude přiblížen aplikační přístup na tzv. simulaci lokálního týmu i v rámci aplikace MS Project Serveru 2007.

KLÍČOVÁ SLOVA:

Ekonomická fakulta, MBA, Microsoft Project, Microsoft Project Server, modul, projekt, projektové řízení, vzdělávání, Web Access.

ABSTRACT:

The paper describes the current state of education in the field of project management at the Faculty of Economics, VŠB - Technical University of Ostrava. In the article, we introduce the use of project management in the education program in the current study MBA in collaboration with Liverpool John Moores University (LJMU). The article will also describe developments in security and use of technical support in project management. Part of the article will clarify the application tools that are used for different levels of support for project management. Application will be approached to access the so-called simulation of a local team and within MS Project Server 2007.

KEYWORDS:

Faculty of Economics, MBA, Microsoft Project, Microsoft Project Server, module, project, project management, training, Web Access.

ÚVOD

V současné době je mnoho firem či společností srovnáváno s mezinárodním trhem jako s prostředím, v němž se standardně používá projektové řízení. Svět a tzv. vyspělé společnosti ve světě běžně považují znalost projektového řízení za něco normálního, běžného, standardního. Je to znalost, kterou musí mít vedoucí pracovník, a samotné používání projektového řízení se považuje za osvědčený způsob, jež úspěšné společnosti používají pro udržení své konkurenceschopnosti. V rámci oblasti projektového řízení se firmy a uživatelé setkávají s problémy nejen metodickými, ale zejména i terminologickými. Mnohokrát se společnosti setkávají s bariérami ve spolupráci, že se jednoduše nemohou domluvit jen skrz obyčejnou terminologii. Tím, že společnosti zavedou do své firmy projektové řízení nejen, že získají možnost konkurence, ale i a spolupráce na širších trzích. Aplikace projektového řízení a rozvoj projektové kultury v organizaci nezajišťuje jen rozšíření možnosti konkurenceschopnosti, ale také vnáší řád a strukturu do chaosu, nastavuje jednoznačné

principy. Projektové řízení má tak v praxi čím dál větší zastoupení. Je jedno, zda se jedná o oblast řízení, odvětví výrobní či oblast vzdělávání. Tak jak se vyvíjí daný trend, je nutné, aby se přizpůsoboval i trend v oblasti vzdělávání. Zatímco dříve se vzdělávání v oblasti projektového řízení zaměřovalo spíše jen na teoretickou a metodickou oblast, v dnešních dobách se také uplatňuje vzdělávací podíl i na praktické aplikaci teoretických znalostí.

1. VŠB – TU Ostrava, Ekonomická fakulta

Od vzniku ekonomické fakulty v roce 1977 se na univerzitě začalo projevovat úsilí o dosažení celostátního významu fakulty. Toto úsilí o budování fakulty celostátního významu se plněji prosazovalo do roku 1979. Během dalších 3 let byly již učební plány na Ekonomické fakultě VŠB – TU Ostrava v zásadě shodné s učebními plány stejných oborů na Vysoké škole ekonomické v Praze a v Bratislavě. Zlepšovala se také didaktická technika a používání pomůcek ve výuce. Rozvíjela se vědecká práce na fakultě, studentská vědecká a odborná činnost, spolupráce s hospodářskou praxí a zahraniční styky. Fakulta se také rozvíjela v dalších směrech – upravovaly se prostory budov, zřídilo se výpočetní středisko fakulty, doplnilo se vybavení fakulty mikropočítači, jazykovou laboratoří i učebnou technologií.

V současné době patří dlouhodobě Ekonomická fakulta VŠB-TU Ostrava ke třem největším ekonomickým fakultám v České republice, studuje zde více než 5 tisíc studentů. V roce 2007 oslavila 30 let svého trvání, v rámci své existence si vydobyla velmi dobré postavení mezi ekonomickými fakultami v České republice a byla zařazena do A skupiny při hodnocení fakult v akreditačním řízení. Rovněž využívá výhod výuky zabezpečené celoškolskými katedrami, které jsou dobře vybaveny potřebnou infrastrukturou i pedagogy (výuka jazyků, tělesná výchova), studenti využívají zařízení kolejí a menz. Na bakalářské, magisterské a doktorské typy studijních programů navazují kurzy celoživotního vzdělávání, které fakulta organizuje, a společně s John Mores University v Liverpoolu (Velká Británie) nabízí prestižní studium MBA. [1]

Studium MBA a jeho studijní program na Ekonomické fakultě

V dnešní době se vysokoškolské vzdělání stává téměř samozřejmostí. Pro mnoho profesí a k dosažení určitých (převážně vyšších) pozic je takřka nevyhnutelné. Mnohdy ale ani to nestačí, lépe řečeno, prohloubení již dosaženého vzdělání je obrovskou výhodou. MBA programy jsou jednou z variant, jak toho dosáhnout.

Jedná se o realizování studijních programů zahraničních vysokých škol a pod jejich záštitou v České republice. Program MBA (Master of Business Administration) je náročná dlouhodobá forma manažerské přípravy. Poskytuje jak vyvážené teoretické vzdělání v základních disciplínách managementu, tak zvládnutí nezbytných praktických manažerských dovedností (zejména řešení problémů, rozhodování, jednání a komunikace), co nejvíce se přitom využívají aktivní metody (především případové studie, didaktické hry, hraní rolí apod.). Program MBA je určen pro managery ze všech oborových sfér se zájmem o prohloubení již dosažených znalostí a získání určitého specializovaného profesního vzdělání. Diplom o absolvování má značnou hodnotu na trhu práce, od šedesátých let se proto programy MBA široce uplatňují v severní Americe, později i v západní Evropě. Ekonomická fakulta je od r. 2001 členem CMBAS (Česká asociace MBA škol). V roce 2006 obdržela Ekonomická fakulta v Ostravě jako celek osvědčení ISO 9001. Program MBA byl součástí procesu certifikace. Studium proběhne ve dvou stádiích a celkově trvá tři roky (student bude vždy přijímán ke studiu jen jednoho stádia po úspěšném absolvování stádia předchozího) [3;5].

Tabulka 1 Přehled struktury studia MBA [3]

Introduction to the Study	Financial Management (15)	Managing Information (15)	Operations Management (15)	Managing People (15)
Marketing Management (15)	Research Methods (15)	Strategic Management (15)	Volitelný předmět (15)	Talking Business English
<i>Druhé stádium- trvá 1 rok</i>				
Disertace				

V rámci studia student absolvuje tzv. volitelný předmět. V rámci nabídky volitelných předmětů se nabízí i specializace Project Management (viz. Obrázek 1) [3].

Volitelné předměty

Managerial Law	Manažerské právo
Human Resource Management	Řízení lidských zdrojů
Change & Knowledge Management	Řízení změn a znalostí
Project Management	Projektové řízení

Obrázek 1 Přehled volitelných předmětů MBA [3]

2. Projektové řízení a jeho vývoj ve vysokoškolském vzdělávání

Řízení projektů (angl. termín Project Management) představuje způsob rozplánování a realizaci složitých, zpravidla jednorázových akcí, které je potřeba uskutečnit v požadovaném termínu s plánovanými náklady tak, aby se dosáhlo stanovených cílů. Stručně můžeme řízení projektů také charakterizovat jako účinné a efektivní dosahování významných změn. Předmětem řízení projektů je projekt, chápaný jako jedinečný proces koordinovaných činností s daty zahájení a ukončení, prováděný pro dosažení cíle, vyhovující specifikovaným omezením v nákladech a zdrojích (ČSN / ISO 10 006). Cílem řízení projektů je zajistit naplánování a realizaci úspěšného projektu, kterým se rozumí případ, kdy v plánovaném čase a s plánovanými náklady bylo dosaženo cílů projektu a realizace projektu nevyvolává negativní reakce. Změna je způsobena realizací výstupů projektu. Obvykle nemůžeme změnu realizovat přímo, ale předpokládáme, že uskutečnění projektu způsobí realizaci změny. Řízení projektů vychází z poznání, že jakmile rozsah, neobvyklost, složitost, obtížnost a rizikovitost projektu přesáhnou určitou míru, je nutno použít adekvátních metod pro řízení celé akce. Řízení projektů využívá pro zvýšení pravděpodobnosti úspěchu projektu celou řadu metod. Ty představují ověřené a popsané postupy, řešící problémy návrhu a implementace projektu. Řízení projektů se opírá o kvalitní práci projektového týmu, který je veden zkušeným projektovým manažerem.

2.1. Současný stav výuky projektového řízení na MBA (EkF, VŠB – TU Ostrava)

Cílem modulu je seznámit studenty s principy a metodami projektového řízení jako efektivním nástrojem řízení změn a realizace strategií v organizacích. Osvojit si základní postupy při identifikaci, výběru a zahájení projektů, jejich plánování a realizaci a naučit se aplikovat metody a techniky projektového řízení v praxi. Analyzovat dovednosti a kompetence projektového manažera a seznámit se s možnostmi specializovaných programů pro řízení projektů.

Obsahové zaměření kurzu [6]:

- *Projekty a projektové řízení*

Projekty jako nástroje implementace strategií. Projekty a operace. Vývoj projektového řízení. Význam profese projektového manažera a jeho certifikace. Světový přístup k projektovému řízení. Profesní organizace projektového řízení (PMI, IPMA).

- *Faktory úspěšnosti projektů*

Definice úspěchu projektu, přínosy. Kritéria výběru projektů. Kritéria úspěšnosti projektu. Zájmové skupiny projektu – zúčastnění a dotčení.

- *Řízení projektového cyklu*

Teorie projektového cyklu. Příprava projektu. Stanovení cílů, účelu a výstupů projektu. Specifikace projektu a druhy dokumentace popisu projektu. Metodiky řízení projektu. Řízení projektového rizika.

- *Úloha projektového manažera*

Postavení manažera v řízení projektu. Projektový tým. Dovednosti a kompetence manažera projektu. Vedení a řízení v projektu, projektové okolí a jeho řízení.

- *Organizační přístupy v projektovém řízení*

Začlenění projektu do organizace. Projektové struktury. Funkční, maticová a ryzí projektová struktura. Projektová kancelář.

- *Plánování a realizace projektu*

Nástroje a techniky plánování projektu. Kontrola projektu. Řízení vytvořené hodnoty. Uzavření projektu.

- *Informační systémy v projektovém řízení*

Využití programu „Microsoft Project“ pro plánování, monitorování a kontrolu projektu.

Průběh modulu Project Management (Projektové řízení) se dá popsat dvěma částmi. Hlavní část je oblast teoretická a druhá podpůrná je část aplikační. V rámci praktické části se v minulých letech využívala aplikace lokální verze produktu Microsoft Project 2003. Výuka probíhala zejména v prezentační podobě, kdy lektor představil produkt a aplikaci projektového řízení v rámci softwaru (viz. Obrázek 2). Na základě nabytých poznatků pak tým diskutoval a řešil projektové situace z praxe či přímo vlastních společností. V rámci svých absolventských projektů využíval nabytých zkušeností jak teoretického směru, tak i praktického.



Obrázek 2 Prezentační forma aplikační části PM (Project Management)

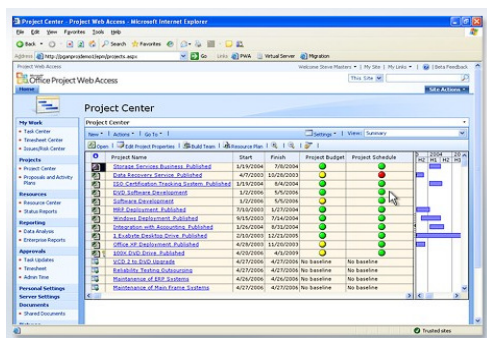
Na základě reflexe k modulu došlo k úpravě aplikační části kurzu. Studenti se velmi často v reflexi zmiňovali, že v rámci dynamičnosti trhu a vývoje firem, již nestačí jen částečná praktická aplikace softwarového produktu MS Project 2003, ale potřebují širší časovou dotaci. Došlo proto ke změně, výuka již neprobíhá v rámci konferenční místnosti, kde lektor prezentuje projekty, problémy a řešené situace, nad nimiž se diskutuje. Nyní se výuka přesunula na počítačové učebny, každý student má počítač a bude řešit vlastní projektovou problematiku, nejlépe z vlastního firemního prostředí.



Obrázek 3 Praktická forma aplikační části PM (Project Management)

2.2. Očekávaný vývoj výuky projektového řízení na MBA (EkF, VŠB – TU Ostrava)

V současné době se fakultě podařilo nakoupit softwarový balík Microsoft Project Server 2007. Jedná se o rozšíření možnosti aplikace Microsoft Project, Project Server a Project Web Access. Projekt Administrátor může kontrolovat bezpečnostní definování uživatelů a přístupových práv. Tím chceme začít aplikovat a využívat širší pojetí týmového řešení. Projektový manažer, jenž bude určen, bude komunikovat v rámci projektových plánů a distribuovat rozdělení úkolů členům týmu. Přidělování úkolů, které lze distribuovat v rámci stránek člena týmu Web Access. Dochází tak ke komunikaci stavu a změny, aby projektový manažer měl neustále aktuální stav. Project Server ukládá vlastní kalendáře, pohledy, tabulky, filtry a pole, apod. Pro každý projekt je zveřejněn v rámci aplikace Microsoft Project a Project Server pracovní prostor. Projekt pracovního prostoru je Microsoft SharePoint Teamsite, kde tým projektu může sdílet dokumenty, problémy a rizika. [7]



Obrázek 4 Zobrazení aplikačních oken software MS Project Server 2007[7]

Na základě těchto charakteristik zavádíme tento softwarový nástroj do studijního plánu MBA pro větší zkušenost s projektovým řízením v rámci týmu dle různých zaměření (odborné působení manažerů studia). Dalším bodem rozvoje v této oblasti je rozšíření palety softwarových nástrojů, kterými disponuje fakulta. Jak již jsem zmínila, v současné době máme v nabídce pouze nejčastěji používaný nástroj MS Project 2007. Záměrem je umožnit studentům pohled i na konkurenční nástroje. Jako jeden z prvních bychom chtěli implementovat do studia produkt Primavera. Uvažujeme však i o dalších nástrojích, které budeme vybírat v rámci skupiny nejužívanějších SW nástrojů v ČR (Atollon Workshop, BaseCamp, Concerto, Easy Software, Elaine MC, JIRA, Mariner, SIMA).

ZÁVĚR

Na závěr je nutno shrnout a podotknout, že projektové řízení se v několika posledních obdobích stává nepostradatelným nástrojem pro realizaci mnoha změn v organizacích či institucích. [8] Ačkoliv si je třeba uvědomit mnohé stinné stránky či úskalí, které nás mohou potkat v průběhu realizace či využívání, přesto čím dál častěji zjišťujeme, že výsledný efekt z využívání dané metody či nástroje je vysoce převyšující nad veškerými negativy. Je třeba si však neustále uvědomovat, že pozice osobnosti vedoucího projektu kromě žádaných nutných charakterových vlastností a znalosti v teoretické podstatě projektu, musí také zvládat na velmi vysoké úrovni činnosti tzv. řídicího rámce projektu. Tyto činnosti lze zahrnout do praktického naplnění jednotlivých znalostních oblastí projektového řízení, jakými jsou např. řízení integrace projektu, řízení rozsahu, času, nákladů, rizik, kvality, nákupu atd. Toto vše potvrzuje jeden základní fakt, že manažer projektu nemůže být osoba jak pouze založená ryze teoreticky bez mnohaletých praktických zkušeností, tak nelze spoléhat pouze na dostatečnost praxe bez teoreticko-metodických základů. Z toho vyplývá, že praxe i akademická půda by měly nadále úzce kooperovat a využívat svých vzájemných možností a nabídek, neboť moderní řízení projektů se neobejde jak bez aplikace promyšlené, tak i v praxi ověřené metodiky.

LITERATURA

- [1] VŠB-TU Ostrava, EkF *Historie a současnost*. [online]. 2010, [cit. 2010-03-19]. Dostupný z WWW: <<http://www.ekf.vsb.cz/oblasti/o-fakulte/historie-a-soucasnost>>
- [2] VŠB-TU Ostrava, EkF *Charakteristika studijních oborů*. [online]. 2010, [cit. 2010-03-19]. Dostupný z WWW: <<http://www.ekf.vsb.cz/oblasti/studium-a-vyuka/o-studiu-na-ekf/>>
- [3] VŠB-TU Ostrava, EkF *Studium MBA*. [online]. 2010, [cit. 2010-03-19]. Dostupný z WWW: <<http://www.ekf.vsb.cz/oblasti/studium-a-vyuka/o-studiu-na-ekf/>>
- [4] LACKO, B. *Význam projektového řízení pro automatizační praxi*. [online]. 2010, [cit. 2010-04-11]. Dostupný z WWW: <http://www.odbornecasopisy.cz/index.php?id_document=30570>
- [5] RÝGROVÁ, M. *MBA programy – prohloubení vzdělání*. [online]. 2004, [cit. 2010-04-11]. Dostupný z WWW: <<http://www.vysokeskoly.cz/system/index.php?clanek=2040&id=306>>
- [6] SKOKAN, K. *Project management*. [online]. 2009, [cit. 2010-04-11]. Dostupný z WWW: <<https://portalekf.wps.vsb.cz/wps/myportal>>
- [7] MICROSOFT. *Ukázka řešení Microsoft Office Enterprise Project Management*. [online]. 2010, [cit. 2010-04-11]. Dostupný z WWW: <<http://office.microsoft.com/cs-cz/projectserver/HA101672611029.aspx>>
- [8] DOLEŽAL, J.; MÁCHAL, P.; LACKO, B. *Projektový management podle IPMA*. Grada Publishing 2009 Praha, 507 s., ISBN 978-80-247-2848-3.